6153 Ն· 1889 ՅՈՒՆՎԱՐ 10 ՍԱԼԸ — 29 ՈՒՆՑՈՒ ՈՒԼՆԷ — ԱԼԱՖ· ՅՈՒՆՎ· 22 — Ն· 6150

20 ՓԱՐԱ

Ղալաթիան Ազգ. Ձեռ. Ս. Գրոց Տպարան

Գալաթատա, Ազապ-գաբուսունտա, Չէշմե մայտանընտա, Ֆուրոնունտ գարշըսընտա 298 Նիւմարոյու Մանզումէի Էֆֆեար մարպասընտա:

20 ՓԱՐԱ

Ղալաթիան Ազգ. Ձեռ. Ս. Գրոց Տպարան

ՍԱՀԻՊ ԻՄԹԻԵԱԶ ԿԱՐԱՊԵՏ Յ· ՓԱՆՈՍԵԱՆ,

ԳԻՆԱԹԼԱՐ

Սանգեյիր Մուֆիոն 8
Ալբ ալլըգ 4
Բսսրա իւմրիի պիզի այիտ տիր . . .

ՏԱԽԻԼԻԵԷ

ԹԷՎՖԻՀԱԹ ՎԷ ՆԻՇԱՆ

Տուեւունը ումմումիեէ գօմիսէրի աթուֆէթլու Նազիֆ էֆէնտի հազրէթլէրինէ բիւթպէյի Պալէա, Լաշիտ միւթէսարրըֆը սաատ· Գօսթաքի Ագսօյսէֆէնտիէ բիւթպէյի ուլէա սընրֆը սանիսի թէվֆիկ, Խիւտավէնտիկեար Էվգաֆ մուսէպէճիլիկինէ, Էվգաֆ Թամիրաթ մէմուրը սապրդ սաատ· Օսման էֆէնտի Թաեին, Հայմէթլու Բուսիա իմբէրաթօրու հազրէթլէրինին գուրէնասընտան Մ· Կրէկուար Մարասէլինէ Շնճի Մէճիտի, Խասսա օրտուլի Հիւմաեունունա մէնսուպ Զաթալճա իսթիհբամաթընա մէմուր պիրինճի թօրճու ալաեը թապիպի էվվէլի միրալայ իզզ· Սատրդ պէյէ կինճի Մէճիտի իհսան պույրուլմուշ տուր։

Ճումաա կիւնտէն պէրու 28 գատար էշխասը մուզիրրե շէհրիմիզտէն թարտ օլունմուշ տուր։

Տիւն Շէհիր Էմինի ճիվարընտա Եաեա դուրպինտէ պիր խանէտէն աթէշ զուհուր իթմիշ, վէ եալընըզ մէզքիւր խանէ միւհթէրէճ օլտուղու հալտէ պատարրըլմըշ արը։

Զըդան ճումաա իրթէսի կիճէսի, գօլճուլար Շամար գարիեէսի ճիվարընտա կէզմէքտէ իքէն, Մուրատ տէրէտէն 5 պարկիր եիւքիւ եարրաղ թիւթիւն դաշրրըլմադտա օլտուղունու կէօրէրէք, պունլարըն իւզէրինէ հիւճում վէ պիր սաաթ գատար սիլահ իսթիմալ օլունտուղտան սօնրա պիր կէօնա ֆէնալըգ վուգու պուլմադըզը, մէզքիւրիւլմըգտար թիւթիւնի զապթ իլէ ըժի իտարէսինէ թէսլիմ իթմիշլէր տիր։

Գու քէրրէ Տախիլիեէ նէզարէթինտէն թաամիմէն եաղըլան թահրիրաթտա, Անատօլու վէ Ռումէլի ճիհէթլէրինտէն ֆուգարա աեիլէլէրինին շուրաեա պուրաեավէ պա խուսուս Տէրսաատէթէ հիճրէթ իթմէեիպ, վաթանլարընտա չիֆթ վէ չուպուգլարը իլէ մէշղուլ օլմալարընա տիգդաթ, օլունմասը լազըմ կէլէնլերէ էմր պույրուլմուշ տուր։

Թէշքիլաթը մալիեէեէ տաեիր, Մալիեէ նազրրը տէվլ· Ցակոբ բաշա հազրէթլէրի թարաֆընտան արդը աթէպէյի իւլեա գըլընան լաեիհա, էլեէվմ պիր գօմիսիօնը մոխսուստա թէզէքքիւր օլունուեօր։

Մօնիթէօրին պէեանընա կէօրէ, պու լաեիհա, Զիւհտի բաշանընմալիեէ նազրրլրը զէմանընտա թանզիմ իթմիշ օլտուղու լաեիհատան էսասէն չօգ ֆագրը օլմաեուպ, Տիւսթուրտան ճէմվէ թէրթիպ օլունմուշ տուր։

Մէգքիւր լաեիհաեա կէօրէ, աշար, տուեւունը ումմումիեէ, պէյթիւլմալ, հիսապաթը աթիգա վէ սաեիրէ իտարէլէրի, ատի չիւպէլէրէ թահվիլ իլէ Մալիեէ նէզարէթի մուհասէպաթը ումմումիեէսինէ բապթ օլունաճագ տրը։ Եալընըզ էմլաք վէ էրազիի միւրիեէ իչիւն, միւճէտտէտէն պիր իտարէ իհտաս վէ քիչատ օլունարագ, պունուն վէզնէսի իլէ հիսապ չիպէլէրի խազինէյի խասսայի Շահանէտէն քեամիլէն թէֆթիգ օլունաճագ տրը։

Օրման վէ մատէն իտարէսի, մէնաֆիի քեաֆիեէ զամմ օլունմագսըզըն իպդա օլունաճագ տրը։

Գաբմ Բաշատա պիւեիւք Բիւլէտէ միւսապ օլան պիչարէկեան հագգընտա, զաթը մէրահիմիմաթը Բատիշահի ճանիպինտէն իզհար պույրուլան լութֆ ու ինաեէթէ մուգապիլ, պիչարէկեանը մէրգուման թարաֆընտան պիր շիւքրանամէ թանզիմ վէ աթէպէյի իւլեայի Բատիշահիեէ արզ վէ թադիմ գըլընմըշ տրը։

Իսքանիա սէֆիրի ճէտիտի, ճումաա իրթէսի ագշամը շէհրիմիզէ վիւրուտ իթմիշ օլմաղլա, ճանիպի Պապը Ալիտէն, տիւն, ուարիճիեէ թէրճէմանը սաատ· Միքայէլ էֆէնտի, սէֆարէթխանէսինէ կէօնտէրիլէրէք ըսմի խոշ ամէտի իճրա օլունմուշ տուր։

«Թարիդ» միւհթէրէմ ըէֆիգիմիզին Թահդիգաթընա նէզարէն, շիմտիքի հալտէ Կրացդօտան Մանասթըրա վէ Մանասթըրտան Օխրի Թարիգի իլէ Վէնէտիկ քէօրֆէզինէ գատար պիր խաթթ ինշասը տէվլէթճէ միւթէզէմ օլարագ, էվվելճէ Մ· Լագաեէթ թարաֆընտան տէրմիեան իտիլէն խաթիտանըն էսաս իթթիխաղը իլէ թէքքար միւզաքէրաթա կիրիշիլէճէք տիր։

Ղազիպա Պապը Սէրասքէրինին բէեի վէ հուսուսը Եունանիեէ գօմանտանը իլէ Մանասթըր վալիսինին միւթալէաթը սօրուլտուգտան սօնրա, տէվլէթճէ իքմալ իտիլմիշ օլան պիր «Բրօժէնին» թիճարէթ վէ հարպ վէ սաեիր հէր ճիհէթլէրինի պիր դաշ կիւնէ գատար թէտգիգ օլունարագ, հալ վէ մէվգիին կէօսթէրտիկի մէնաֆիի էսասիեէ նազարը տիգդաթա ալընաճագ տրը։

Մուգատէմա Գարատաղ գօմիսէրիլիկինտէ պուլունմուշ օլան տուեւունը ումմումիեէ միւֆէթթիշի ումմումիսի սապրդ սաատ· Ալի պէյ հազրէթլէրինէ, Գարատաղ հիւքիւմէթի թարաֆընտան «Տանիյալ» նիշանընընն պիւեիւք դօրտօնը իթա օլունարագ, թաալիգինէ իրատէյի Բատիշահի շէրէֆսատրը օլմուշ տուր։

Շէյխ իւլիսլամը ճէտիտ հազրէթլէրի, Տէօքմէճիլէրտէ Սալիհ Զէքի բաշանընն գօնաղընը խաթիճար վէ օրաեանազ պուեուրմուշլար տրը։

Պու քէրրէ իքի տէֆատա Պահրիեէ տաեիրէսինէ վէրիլէն մէպալիղտէն, ֆապրիգա վէֆֆիչէնքխանէ, վէ պաղը վարօր վէ գօրվէթ վէ զըրհը վէ թաշ տուպալարը իլէ պաղը իմէրա վէ զապրթանա վէ պաղը քէթէպէնին յուլիս մաշլարը վէրիլմիշ տիր։

Մէմալիքի Շահանէեէ խտիալը մէն խտիլմիշ օլան Եունան զազէթալարընտան 8 ինին, պու մէճմուիէթտէն աֆվ պույրուլտուգլարը իշիտիլմիշ տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՈՒՂԵՐԶ ԽՈՆԱՐՀ

ԱՌ

ԱՄԵՆ· Ս· ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՅՐՆ ՄԵՐ

Ամենապատիւ Ս· Հայր,

Ուրախ եմ որ կարող եմ ըսել հաւաստեաւ թէ Ձեր Ամեն· Սրբազնութեան ազգաչէն գործերն ու խորհուրդներն՝ ղրոս կը հրատարակեն լրագիրք, յոյժ լաւ տպաւորութիւն մը կընեն Ձեր բանաւոր Հօտին վերայ, որ Ս· քաջ Հովուապետիդ արիական ընթացքէն մակաբերելով թէ՝ իւր Ազգ· դորձոց անգոհացուցիչ վիճակ պիտի կարենայ բարւոքիլ տակաւ, Ձեր երկաթեայ կամաց շնորհիւ, և Ազգն համայն՝ ընդ բարբարոս հովանաւորութեամբ Օգոստափառ Սուլթան Համիտ Բ·ի պիտի ունենայ մխիթարական ապագայ մը, ներքին զարդացեալ վիճակ մը, իւր Եկեղեցիովք, վանքերով և բարեկարգ վարժարաններով, կաշխարհին ինա նշոյլք յուսոյ, կ'ոգեւորին յուսահատք, և Ազգն այս նկատմամբ ալ երախտապարտ կը մնայ առ բարեհնամ Պետութիւնն՝ որոյ շնորհիւ կը վայելէ Ձեր Ամենապատուութեան նման արժանաւոր Պատրիարք մը ժամանակաբաղդաբար սրտի ու մտաց ամէն կարեւոր բարեմասնութեամբք և ձրիւք որք իշխանութեան մը գլխոյն յատկանիշքն են տիրապէս։

Ամէն անկողմնակալ Հայ ի հեռուկս յուռեաես ոմանց, մեծաւ գոհութեամբ կը տեսնէ որ Ազգ· գործեր լաւ ու կանոնաւոր ուղղութիւն մը կառնուն, Ձեր Ամենապատիւ Սրբազնութեան նախաձեռնութեամբ, և ի սրտէ կը փափաքի շարունակութեան Ձեր մեծ գործին որ պիտի փրկէ Ազգը իւր արդի չփոթ վիճակէն։ Եւ որովհետեւ, Դուք, Սրբազան Հայր, Ձեր խօսքերով և գործերով ապացուցիք թէ լաւ կը ճանչնաք Ազգին պէտքերը ու ցաւերը և գիտէք դոցա պատշաճ դարմաններն իրր ճարտար բժիշկ, հաճեցէք ուրեմն, գօտեպինդ յարատեւել այդ ճամբուն մէջ անդադար, և Ազգ· բարեկարգութեան նոր դարագլուխ մը բանալով, արմատախիլ ըրէք, հինցած եղծումները, վերահաստատեցէք Եկեղեցւոյ նուիրապետութեան խանդաբեաղ կարգը, մուծանելով ի կղերն պարտաճանաչութեան և հնազանդութեան հոգին։ Վերջապէս շնորհ ըրէք ժամել Ազգը իւր ներքին պիտոյից հատապատասխան գործադրելի օրէնքով մը, որ Ձեր Ամենապատուութեան մեծագոյն փառքը պիտի լինի անտարակոյս։

Սակայն խիստ հաւանական է որ Ձեր բարձրաշնորհ Սրբազնութեան հաստատամտութիւն, անաչառութիւն և պարտականց եկեղեցական կամ աշխարհիկ պաշտօնեայն պատժելու և յուղղութիւն ածելու հաստատ առաջադրութիւն ուծացնէ ի Ձէնչ, զոմանս յաշխարհականաց և մանաւանդ ի փափկակեցիկ եկեղեցականաց՝ որք առանց յիշելու իրենց աննահանջելի պարտաւորութիւն առ եկեղեցին և առ Ազգն, չեն ուզեր խախտիլ իրենց հանգստավայրէն, հոգ չընելով թէ դաւառներու մէջ Հայ ժողովուրդը կը մնայ անհովիւ, ճարակ կը լինի օտար մարդոցմանէրու, եկեղեցին կը տկարանայ և այսպէս օր մ'ալ կանհետանայ աշխարհէս, յերեսաց անփութութեան և ինքնասիրութեան իւր պարտականց պաշտօնէից։

Բայց Ամենապատիւ Սրբազան Հայր, փոխան մի քանի մասնաւոր անձանց ատելութեան, Դուք պիտի ունենաք սէրն ու համակրանքն ամբողջ Ազգին որ պատուած է արդէն զՁեզ իւր լիակատար վստահութեամբ և որ աւելի սեղմիւ պիտի փարի Ձեր բարձրաշնորհ Սրբազնութեան, իրր խարիսխ իւր հոգեւոր փրկութեան, պիտի քաջալերէ զՁեզ Ձեր ամէն ազդօգուտ ձեռնարկներու մէջ, կատարած ծառայով միշտ Ձեր պատուական անձին ու փառաւոր անուան։

Զօրացէք ուրեմն, բարձրաշնորհ Սրբազան Տէր, և զորացուցէք՝ նաև զայնս որք Ձեր շուրջը կը գտնուին Ձեզ աջակցելու համար, Ձեր փափուկ ու դժուարին պարտաւորութեանց կատարման մէջ· աներկմիտ լինելով կանխաւ թէ Բարեխնամ Պետութիւնն և Ազգը միանդամայն պիտի գիտնան արժանապէս դնահատել Ձեր ուղիղ ընթացք և այն ծառայութիւններ զորս յօժար էք մատուցանել առ երկիրն անուղղապէս և առ Ազգն ուղղապէս։

Պատմութիւնը կը պատրաստէ Ձեզ համար փառաւոր էջեր, և Հայք յորդւոց յորդի երախտագիտութեամբ պիտի յիշեն Ձեր պանծալի անուն եթէ յաջողիք իրականացնել Ազգին օրինաւոր ակնկալութիւնները։ Շարունակելով անընդհատ Ձեր սկսած գործը։ Այսու քաղցր ակնկալութեամբ մատչիմ ի համբոյր Ս· աջդ և խորին ու ակնածալիր մեծարանօք, պատիւ ունիմ լինել

Ձերում բարձրաշնորհ
Սրբազնութեան
ամենախոնարհ ծառայ
Մ·ԳԷՐԳՈ Բ· Փ·ԽԷՆԴԱՆ

9 յունվար 1889· Իւսկ· Սէլամիէ

Ամեն· Ս· Պատրիարք Հայր հազրէթլէրի, աթիիւզիքը մէքթուպու Ազգ· Հիւանդանոցին Պատ· Հոգաբարձութիւնունա իրսալ իթմիշ տիր։

«Աղնուաշուք Ատենապետ էֆ· Պատուարժան Հոգաբարձութեան Ազգ· Ս· Փրկչեան Հիւանդանոցի։

«Ազգ· Կեդր· Վարչութեան Ուսումնական խորհուրդն երէկ ընդմեր նախագահութեամբ դումարեալ նստին մէջ տեղեկանալով որ Ազգ· Հիւանդանոցի ընդհանուր համարակալ Մեծ· Դրիգոր էֆ·ի առաջնորդութեամբ հանդանակութիւն մը բացուած է ի նպաստ ազգային բազմամեայ արդիւնաւոր ուսուցիչ ողբացեալ Տիգրան Մանավեանի այրւոյն և վեց որբոց, գոհունակութեան արժանի դտաւ յիշեալ էֆ·ի սոյն մարդասիրական ձեռնարկն և որոշեց իւր ջերմ շնորհալիքն մատուցանել Պատ· Հոգաբարձութեանդ որ իւր հանրածանօթ վեհ ազգասիրութեամբն բարեհաճած է քաջալերել յիշեալ ժրաջան պաշտօնեայն նախաձեռնող լինելով սոյն հանդանակութեան մէջ։

Օրհնելով զՁեզ և Ձեր համայն պարագայքն, կը յանձնարարեմք Ուսումնական խորհրդոյ դոհունակութիւնն արտայայտել յիշեալ թնկրեան էֆ·ի հանդերձ մեր օրհնութեամբ։

Մնամք աղօթարար
Պարէնտ Կ· Պօլսոյ
ԽՈՐԻՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

31 դեկտ· 1888

Եըլ պաշը վէ Մնունդ թէպրիքի իչիւն, Ամեն· Ս· Պատրիարք Հայր հազրէթլէրի, Խազինէյի խասսայի Շահանէ վէ Մալիեէ նազրրը տէվլ· Ցակոբ բաշա հազրէթլէրինէ քարթ տը վիզիթլէրինի իրսալ իթմիշլէր տիր։

Նասրլ քի մալիւմ տիւր, բաշայի միւշարիլէյհ հազրէթլէրի քէնտի պիրատէրի կարապետ էֆէնտինին վէֆաթընտան սօրա, պու սէնէ եասը օլտուղունտան, Ամեն· Ս· Պատրիարք Հայր հազրէթլէրինէ պէրայի թէպրիք, քարթ տը վիզիթինի իրսալ իթմէմիշ տիր։

Ամեն· Խրիմեան Սրբազան վէ Սրբանձտեանց Դեր·Դաբեգին Սրբազան հազարաթը, տիւն Բաթրիգխանէեէ պիթթէչրիֆ՝ Ամեն· Ս· Պատրիարք Հայր հազրէթլէրինէ Ս· Ծնունդ թէպրիքինի լյֆա իթմիշլէր տիր։

Միւթէվէֆա Մանավեան Տիգրան էֆէնտինին պիչարէ աեիլէսի խազրընա իսանէթէն քիչատ օլունան տէֆթէրէ, Մեծ· տոգթէօր Օրագեան, Միհրան Ազգանազեան վէ Կարապետ Հալէպեան էֆէնտիլէր տախի եազըլմըշլար տրը։

Քաղաքական ժողով եարըն սաաթ Յակ Գալաթատա, վէ Ուսումնական խորհուրդտա եարըն, Բաթրիգխանէտէ իճթիմաէ տավէթ օլունմուշլար տրը։

Տիւսթուր Գոմիսիօնու վէ Գեր-Օրմանեան Սրբազան իլէ Հայոց Միացեալ Ընկերութիւն, Մատենադարան մէսէլէսի իչին, Ուսումնական խորհուրդն եարընքի իճթիմաինէ տավէթ օլունմուշլար տրը։

ՊՇԱՏՕՆԱԿԱՆ ՑԱՑՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ո·····Ա· Խորհ· Աղէ· Կեդ· Վարչութեան

Ազգ· Կեդրոնական Վարչութեան Ուսումնական Խորհուրդն բարձրաշնորհ Ս· Պատրիարք Հօր մի մասնաւոր գրէն տեղեկանալով որ Ազգային բազմամեայ արդիւնաւոր ուսուցիչ ողբացեալ Տիգրան Մանավեանի այրւոյն և վեց որբոց ի նպաստ հանգանակութիւն մը բացուած է նախաձեռնութեամբ Ազգ· Հիւանդանոցի Ընդհանուր Համարակալ Մեծ· Դրիգոր էֆ· Թնկրեանի, գոհունակութեան արժանի դտաւ սոյն ձեռնարկ։

Ուստի հրաւէր կը կարդայ բարեսէր և ուսումնասէր մերազնէից մասնակից լինել սոյն հանդանակութեան և այնու միսիթարել յիշեալ այրին ու որբերն և հետեւաբար քաջալերել ազգային դաստիարակութեան անխոնջ մշակներն։

ՄԷՍԱԵՈԼԻ ՀԱԶԸՐԸ

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Բսմա 20 յունվ.

Պու կիւն, Նաբօլիտէ պիր պէօեիւք ճէմիյէթէ ադա օլունուպ, Ֆրանսա իլէ Իթալիա պէյնինտէ մուհաֆիզայի սուլհ իչիւն, իճրայի միւզաքէրէ օլունմուշ տուր։ Իսրաար նուիդ խէնլերին քեաֆֆէսի, Մ· Դրիսբինին ճէնկճուեանէ բօլիթիգասընը շէհիրտէն մուախէղ վէ թադպիհ իթմիշլէր տիր։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆ

Պուլկարիսթանտան պիր դաշ վագըթտան պէրու կէլէն հավատիլէրէ, պուրատա էհէմմիյէթէ վերիլմիշ օլմաղլա, վուգուաթը ճարիեէ աթիտէ տէրճ օլունուր։

Սօֆիատան 14 յունվար թարիխի իլէ եազըլըզընա կէօրէ, մէմուրիյնի բուհանիեէնին իտարէյի Օսմանիեէ զէմանընտաքի էհէմմիյէթի զաեիլ օլուպ, մուգատէմա քիլիսէ վէ մէքթէպ ինշասը իչիւն, քէնտիլէրինէ իթա օլունան պէօեիւք պէօեիւք միւրիւվէթթ վէ իեանէ շիմտի քէսիլմիշ օլտուղունտան, Մ· Խաթանպուլօֆ ալէյհինտէքի հիտտէթլէրի պիր գաթ տահա թէզահիւտ իթմիշ տիր։

Մէմուրիյնի բուհանիեէ, բրէնս Ֆէրտինանտըն Դաթօլիք օլտուղունու սէրբիչիթէ իտէրէք, Օրթաօգլու մէզհէպի ալէյհինտէ պուլունտուղունու տախի իտտաա վէ իշտա իթիքլէրի ճիհէթլէ, միւշարիլէյհ բրէնս Ֆէրտինանտ Եըլըլաշընտա թէպրիքէ կէլէն զէվաթը բէսմէն

գապուլ իթոիկի սըրատա, խասիմ լերինին նէշրիւաթընը թէվզիպէն Օրթօտօքս մէզհէպլինէ հիւբմէթի ղուլունտուզունու մէմուրիյնի ռուհանիէնին հէյէթի մէպուսէսինէ պէեան իթմիշ տիր։

Սօֆիատան 16 յունվարտա եաղըբոբղընա կէօրէ, շէհրի մէղքիւրտէն թարա օլունմուշ օլան Սինօտ աղալարը, Ցերսատէթ Պուլկար էքզարգընա պէր բրօթէսթօ իրսալիթմիշլէր վէ միշարիլէյհ տերհալ ազայի մումայլէյհիւմ լէհլինտէ մուամէլէնէ պաշլամըշ տըր։

Տիկէր թարաֆտան վիէննա զաղէթալարընդէն պէեանընա կէօրէ, Պուլկար էքզարքը, Պուլկարիսթանտա պիլճիմէ Օրթօտօքս մէզհէպի միւտիրանընա պէր թահրիրաթը ումմումիէ իրսալ իլէ, պունտան պէօյլէ անինի ռուհանիտէ բրէնա իչին տուատան սարֆը նազար օլունմասընը էմր իթմիշ տիր։ Եինէ մէղքիւր զաղէթալարընդէն պէեանընա կէօրէ, Մ. Խթանպուլօֆ Պուլկար էքզարզընդէն պու խուսուսէթ քեարանէ թէսապիրինէ գարշը Պուլկար քիլիսէսինին իսթիգլալընը իլան իտէճէք տիր։

Սթանտարտ զաղէթասը տիւօր քի, բրէնա Ֆէրտինանտ իլէ Օրթօտօքս ռուհանիլէրի արասընտաքի հատիսէ բէք պիւեիւք տիր, ժանտարմալար, Բիսգօպօսարա ֆէնա մուամէլէ իթմիշլէր տիր։ Մէղքիւր զաղէթա իլավէթէն տիւօր քի, էկէր էհալի Օրթօտօքսլըղընդէն թահթը թէհմիտէսօլտուզունա գանաաթ հասըլ իթմիշ իսէ, Մ. Խթանպուլօֆ, բրէնա Ֆէրտինանտը բէք կիւճլիք իլէ գուրթարապիլէճէք տիր։

*

Սօֆիատան 14 թարիխի իլէ Վիէննատա իշար օլունտուզունա կէօրէ, Սօֆիա հիւբիւմէթ գօնաղը իւզէրինտէ, պու անէ տէկին, գըրմըղը զէմին իւզէրինտէ պիւեիւք պէր արսլան բէսմինի հավի պէր պայրաղ չէքիլմէքտէ իլէն, բրէնա Ֆէրտինանտ քիմսէնէ մալիմաթ վիրմէքսիզին, իշլու պայրաղը թէպտիլ իթմիշ տիր։ Եէնի պայրաղտա պիւեիւք արսլան բէքտէ կէօրիւնմէկիպ, պունուն եէրինէ Սագոֆուրի խանէտանընընդէն արմասը օլան պէեաղ պէր զէմին իւզէրինէ մավի պէր Խաչ կէօրիւնմէքտէ տիր։

Պու պատտէ 19 յունվ. թարիխի իլէ չէհրիմիզէ իշար օլունտուզունա կէօրէ, իշպու խապէր թէհաղդուպ իթմիշ, վէ հաթթա Պուլկարիսթան էհալիսի պէյնինտէ խայլի հէնեէճանը մուճիպ օլմուշ օլմաղլա, հէյէթի միւտիրան բէեիսի Մ. Խթանպուլօֆ թարաֆընտան, բրէնա Ֆէրտինանտընը սերայ միւտիրի գօնթ Ֆլօրաստան իյղահաթ թալեպ օլունտուգտա, մուամալէյհ, բրէնա Ալէքսանտրընդէն քէնտիսինէ մահսուս արմասը պուլունմուշ օլտուզունու պէեան իթմիս իսէտէ, պու, Պուլկար վաթանբէրվէրլէրինին նէֆրէթինի թէսկին իտէմէմիշ տիր։

Ցեվերան իտէն չանիաեա կէօրէ, հարպիեէ միւտիրի Մ. Մօթգուրօֆ, մէղքիւր արմալարը գալտըրթմադ իւզրէ իմիշ։

Պու հատիսէեէ, ելեէվմ ֆէնանէթիճելէր հասըլ իտէպիլէճէկի նազարը իլէ պագըլմադտա օլուպ, բրէնա Ֆէրտինանտ իլէ Մ. Խթանպուլօֆին արալարը պու ճիհէթտէն աչըգ օլտուզու «Սվօպոտա» զաղէթասընտան անլաշըլըեօր։

* *

Տիկէր վոդբաեա կէլինճէ, Պուլկար հարպիեէ միւտիրի Մ. Մօթգուրօֆ էրքեանը հարպ զապթանընը, իհմալ վէ թէքեասիւլ իլէ իթհամէ գալգըշտըզը ճիհէթլէ, զապըթանը միւմայլէյհիւմ, հուզուգ վէ վէզաիֆի մէմուրէլէրինի գաթիէն թահրին իտէն պէր նիզամնամէ գալէմէ ալընմասընը, վէ եէնի նիզամնամէ ահքեամընճա, Պուլկար բրէնտինէ ումուրը ասքերիէ իտարէսինտէ, էվվէլքինտէն զիեատէ, հագգը իշթիրաք իթա իտիլմէսինի վէ աքսի թադտիրտէ իսթիֆալարընդէն դապուլընը թալեպ իթմիշլէր տիր։

Հէյէթի միւտիրան ազասը, հարպիեէ միւտիրի իլէ հէմէֆքեար պուլունտուգլարընտան, քեաֆֆէսի գաղալարա սէվգ օլունուպ, եալընըզ էրքեանը հարպ ըեեիսի պէյնպաշը Բէթէրօֆ Սօֆիատա սրաղ ըմմըշ տըր։

ԱԼՄԱՆԻԱՆԸՆ ՄԻԻՍԹԷՄԼԻԲԵԱԹ ԲՕԼԻԹԻԳԱՍԸ

Բրէնա Պիզմարգընը, Ֆըրդայի մուխալիֆէ բուէսասընտան Մ. Բիսմարը վէ Մ. Պանպէրկրա ճէվապլարընդէն էն էհէմմիեէթլիլէրի տիր։

«Ալմանիա միւսթէմլիքեաթը տախիլինտէ էսիր թիճարէթինին մէնի, հիւքիւմէթճէ չօգ մէսարիֆի մուճիպ օլաճաղընտան, թիճարէթի մէզքիւրէ, չիմտիլիք մէն վէ իլղա օլունամաղ։

«Իլեէվմ Էվրօբա տէվլէթլէրինէ թէրէթթիւպ իտէն վազիֆէ, էսիրլէրին ազատընտան իպարէթ օլմաեուպ, էսիր թիճարէթինին թէվսսիւնինի մէն իթմէք տիր։

«Ալմանիանընդն հուդուդունը մուհաֆաղա իչին, Ինկիլթէրանընդն մուավէնէթի տօսթանէսինէ մաղհար օլաճաղըմը մէմուլ իտէր իսէմտէ, բարլամէնթօնընդն նուֆուզլու ազալարընտան պաղըլարը, Աֆրիգաատաքի մէվգիմիզի կիւճլէթմէք իսթէտիքլէրի վէ միւնազրա մուահէտէլէրին պիրա գըյմէթ օլտուզունու պէեան իթտիքլէրի ճիհէթլէ, Ինկիլթէրաեա գարշը օլան մէվգիմիզի հագգա թէվֆիգ իտէմէմ։ Ինկիլթէրա, Ալմանլարընդն հիսսիեաթը վաթանբէրվէրանէսինէ միւրաճաաթ իտէճէք տիր։ Հիսսիեաթը հագիգիեէյի վաթանբէրվէրանէ ասհապը, պու միսիլու մէսաեիլի տերմիեան իթմէզտէն էվվէլ, Ինկիլթէրա իլէ տերտէսթի իճրա օլան միւզաքէրաթընդն իլէրլէմէսինի պէքլէմէքի իտիլը։

ԻՆԿԻԼԹԷՐԱ ՎԷ ԻԹԱԼԻԱ ԻԹԹԻՖԱԳԸ

Ինկիլթէրանընդն Բօմա սէֆիրի ճէտիտի լորտ Տիւֆրինին, Իթալիա վէ Ինկիլթէրա պէյնինտէ, պիր իթթիֆագ ագտը միւզաքէրաթընա կիրիշմէք իւզրէ պուլունտուզունա տաեիր, «Նօվօսթի» նամ Բուս զաղէթասը թարաֆընտան իշաա օլունուպ, մուախիէրէն եինէ մէղքիւր զաղէթա թարաֆընտան թէէյեիա վէ թէէքիտ օլունան հավատիս, պու քերրե Բօմատան գաթինէն թէքզիպ օլունմուշ տուր։

ՃԷՐԻՏԷԵԷ ՍԻՈԱԼԷՐ

Ճէրիտէ Եըլպաշը միւնասէպէթիյլէ պիր պէնտ եաղըբարադ, քէնտիսիտէ, կիւեա պիզտէնիտիր կիպի, պիր չօգ խուլուսքեալրդ կէօսթէրմէկէ չալըշտըգտան սոնրա, նիհայէթ պիրազտա քէնտիլէրտէն, եանի Դաթօլիքլէրտէն պահս իթտիրէրէք, Մուշ վաղասը իլէ մահուա կոնդակ մէսէլէսինիտէ զիքր իթտիրմիշ, վէ Մուշ վաղասը իչին, «տուի պիր ճինայէթ իտի» տիեէրէք, վէ Կոնդակ մէսէլէսի իչին տախի, «Եալընըզ պիր իքի քիչիեէ աեիտ պիր մէսուլիյեէթ իտի, վէ էհէմմիյեէթ վիրիլէճէք պիր չէյ» տէկիլ իտի, վէ իշթէ անընդ իչին տիր քի, կէրչի գարշը օլարադ պիր չօգ չէյլէր եաղըլտը իսէտէ, հիչ պիր թէէսսիրի օլմատը, վէ ագլ ու տիրաեէթ սահիպի օլանլար, եինէ Դաթօլիքլէր իլէ, գարտաշճա միւնասէպաթ իւզրէ պուլունմագլըղընդն տէվամընա լիւզումկէօրմէքտէտիրլէր» տէտիրթմիշ իտի, վէ պիզտէ ճէվապը սէվապընը վիրմիշ իտիք։

Ցէղքիւր զաղէթա, հիչ տէկիլ իսէ, պարի արթըգ սիւքիւթ իտէճէք եէրտէ, մուղայիրի օլարադ, տահա զիեատէ քիւսթախլըգ իտէրէք։ Կէչէն բէնճէմմիհ կիւնիւ, մէղքիւր պէկնտիմիզդէ կիւնա պիր ճէվապ օլարադ պիր պէնտ տերճ իյլէմիշտիր։

Պու տէֆաքի պէնտինի իքի քիրու, քէնտիսի, քէնտի փաթրիդխանէլերի ալէյհինտէ շէյլէր եաղմաեա պաշլամըշ մը տըր, եօգսա տէկի՞լ մի տիր, օն իքի։

Վէ քէնտիսի, զաղէթաճըլըգ իթտիրի հալտէ, Դալընըզ սէքիզսաթը պիր շէյ եաղըպտա, պաշգա պիրինէ թասհիհ իթտիրմէքսիզին, գրաշարլարա վիրէպիլէճէք գատար պիր մալիմաթա վէ պիր գուտրէթէ մալիք պուլունմագտա՞ մը տըր, եօգսա տէկի՞լ մի տիր, օն իչ։

Վէ քէնտիսի Դաթօլիք օլտուզու հալտէ, թապիաթիյլէ, Ազգային հավատիսլէր սըրասընտա, քէնտիլէրին տախի հէր հավատիսլէրինի վիրմէքլիկէ պօրճլո՞ մու տուր եօգսա տէկի՞լ մի տիր, օն տէօրթ, վէ օն տէօրթ սիւալտէ թաէվվելտէն գալմըշ օլուպ, վէ հէնուզ հիչ պիրինին ճէվապընը վիրէմէմիշ տիր, օլտու եիկիրմի սէքիզ։

Վէ, մահզա միւտահինլիք իչին, պիզէ տայիր օլան հավատիսլէրի թա եօշարուտա տերճ իտիպ, վէ պաղէն եաղմաեա մէճպուր օլտուզու քէնտիլէրէ աեիտ հավատիսլէրի աշաղրտա վաղ իյլէմէքտէ՞մի տիր, եօգսա տէկի՞լմի տիր, եիկիրմի տօղուզ։

Վէ սահիհէն, քէնտի Փաթրիդլէրի տուրուր իքէն, պիզիմ Փաթրիկիմիզին, վէ հէմտէ ինթիխապընտան էվվել ալէյհինտէ շէյլէր տերճ իթմիշ պուլունտուզու Փաթրիկիմիզին թասվիրինի, քէնտի օտասընտա առմըշ օլտուգու սահի՞հ մի տիր, եօգսա տէկի՞լ մի տիր, օթուզ։

Վէ ճէրիտէ նիչէ լուզէթլէրին մանէսասընը պիլմէտիքտէն պաշգա թէլաֆֆուզլարընը տախի պիլմէտիկինտէն, օն սէնէտէն պէրու է հալիմիզին թիւրքճէ թէլաֆֆուզունուն պօզուլմասընա սեպեպ օլմո՞ւշ մու տուր, եօգսա օ՞ղմամըշ մը տըր, մէսէլա, հալէա հիչ տէկիլ իսէ Օսմանլը բարալարընդն իւզէրինտէքի «Իսթանպօլ»լուզէթինի օգուեամատըղընտան, հէր նիւսիէնին թա պաշընտա «Սթամպօլ», վէ «հիսս» եէրինէ «հրսս» վէ «հիսսիյեաթ» եէրինէ «հրսսիյեաթ» վէ «սինիր» եէրինէ «սընրը» վէ «ճինս» եէրինէ «ճրնս» վէ «տիդգաթ» եէրինէ «տրդգաթ» վէ զայրիհիւմ, վէ զայրիհիւմեաղարմագտա՞մը տըր, եօգսա տէկի՞լմի տիր, օթուզ պիր։

(Զէվալը էհալիմիզտէ, պունլարընդն ֆարգընտա վէ ֆէհմինտէ օլմատըղընտան, հէր կիւն հէր պինլերճէ սաթը պէնտլէրինի, վէ ութանանճագ հալտէ Բօման թէրճէմէլէրինի օգուտագտէ, վէ պօզուգ պիր թէլաֆֆուզա ալըշարադ, Օսմանլըլարա կիւլիւնճ օլմադտատը։)

Վէ հալէա պիր զարադա մէպնի օլարադ, ամեն. Խրմեան Սրբազան հաղրէթլէրինին զիքրինի, «հաղրէթլէրի» սըֆաթընը վիրմէքսիզին ինատ իտիպ կէչմէքտէ՞ մի տիր, եօգսա տէկի՞լմի տիր, օթուզ իքի։

Վէ, «ամենապատիւ» սըֆաթընդն պիզտէ, անճագ փաթրիդլէրէ վէրիլտիկինի բէք ալէա պիլտիկի հալտէ, Դեր. Մելքիսեդեկ Սրբազանա տա մէղքիւր սըֆաթը վիրմէքտէ՞ մի տիր, եօգսա տէկի՞լ մի տիր, օթուզ իչ։

Վէ քէզալիք, Շահպաղլեան վարդապետ, անճագ «արժանապատիւ» սըֆաթը վէրիլէպիլիր իքէն, մահզա Փաթրիդ խանէմիզէ գարշը եաղմըշ օլմագլըգ իչին, «գերապատիւ» սըֆաթը վիրտիրմէքտէ՞ միտիր, եօգսա տէկի՞լ մի տիր, օթուզ տէօրթ։

Վէ անճագ Կաթողիկոսլարա վէ եախօտ Փաթրիդլէրէ վիրիլէպիլիր «Ֆազիլէթլու» սըֆաթընը, քէնտի օլան եպիսկոպոսլարընա վէ հաթթա քէնտի վարդապետլէրինէ պիլէ վիրմէքտէ իքէն, պիր կիւնտէ, հիչ տէկիլ իսէ եանըլըպ տա, պիզիմ վարդապետլէրէ տէկիլ, եպիսկոպոսլարըմըզա, վէ արքեպիսկոպոսլարըմըզա, վէ Փաթրիդլէրիմիզէ պիլէ վիրմէքլիկի ճայիզ կէօրմէքլիկի, օն սէնէտէն պէրու կիզլի պիր թահդի՞ր մի տիր, եօգսա տէկի՞լմի տիր, օթուզ պէշ։

Վէ Մուշ վաղասընը, պու տէֆֆա «տուի պիր ճինայէթ իտի» տիեէրէք տէօրթ լուզէթ իլէ կէչմէք իսթէտիկի հալտէ, վաղթինտէ իսէ, էն պիւեիւք պիր մէսէլէ տիր կիպի, հատտէն զիեատէ էհէմմիեէթլէր, վէ հաթթա միլլէթլիք սըֆաթընա վիրէրէք, պինլերճէ սաթընը հէզէեան եաղտըրան վէ տերճ իտէն սէ՞ն մի իտին, եօգսա սէն տէկի՞լ մի իտին, սէօյլէ՛, ճէրիտէ, սէօյլէ՛, օթուզ ալթը։

Վէ սայիր հաղարէթլէրինի հայտէ թէքէրրիւր իթմէեէլիմ, հալպու քի օն սէնէտէն պէրու նան ու նիյմէթիյլէ պէալէնտիկին, վէ հաթթա բուուվարճըլըղըյլա իֆթիխար իյլէտիկին թէքմիլ միլլէթիմիզէ գարշը, «Բիւրալէրտէն ազ իթաաթլըսընընդտը» տիեէրէք, մա՛ազալլահ Տէվլէթէ ասը կէօսթէրմէք իսթէեէն, վէ «Բիւրալէրտէն ազ թէրպիեէլի, ֆէ Բիւրալէրտէն ազ բրոյականը» տիեէն սէ՞ն մի իտին, եօգսա սէն տէկի՞լ մի իտին, սէօյլէ՛, նամու նիյմէթ թանընը ճէրիտէ, սէօյլէ՛, օլտու օթուզ եէտի։

Վէ պունու պէօյլէճէ, էօյլէ պիր նազիք մատտէտէ, կիւեա էրմէնիլէր իշթէ պէօյլէ զատտար տըրլար, պիլա սէպեպ, օլ «Փազիլէթլու պիր Դաթօլիք եպիսկոպոսունու պիլէ, օն պիր եէրինտէն վուրտուլար, վէ հէմտէ պու ճինաեէթէ ճիւրաթ իտէն, Միհրճեալ Ընկերութիւնուն մուալլիմիէրինտէն «Գիրի տիր» տէտիկին վազթտա, հալէա քէնտինին տախի, ասլէն պիր էրմէնի օլտուզունու, աչըգտան ինքեար իտէմէեիպ տէ, հալէա տա պիր խուլուսքեար կիպի թանընթտըրմադըղա չալըշմազլըղընդն, չու միլլէթիմիզէ իթտիկին իֆթիխարալարընդն վէ հագարէթլէրին իսպաթընը պիզզաթ քէնտի իւզէրինտէ կէօսթէրմէքլի՞ք մի տիր, եօգսա տէկի՞լ մի տիր, օթուզ սէքիզ։

Վէ մահուտ կոնդակ իչին, էհէմմիյեէթսիզ պիր չէյ իտի, վէ եալընըզ պիր իքի քիչիեէ աեիտ իտի տիմէքլիք, էհալիմիզի ճիզվիթլիքլէ ալտաթարադ, օլ պատտէ չիմտիեէ գատար իզհար իյլէմէքտէ օլտուզու զայրէթ վէ հիսսիեաթընա, վէ ճէնապ վէ ադամէթինէ գարշը պիր հագարէթ նիյէթի ֆասիտսինի՞լէ մի տիր, եօգսա տէկի՞լ մի տիր, օթուզ տօղուզ։

Վէ քէզալիք, մէղքիւր կոնդակ իչին, հիչ պիր ագբլը վէ հիչ պիր տիրայէթլի զաթ թարաֆընտան էհէմմիյեէթ վիրիլմէտի տիմէքլիք, միլլէթիմիզին հէր սընրֆընա գարշը, «էհէմմիյեէթ վիրմէնիզլէ, սիզ քէնտի ահմագլըղընըզը վէ տիրաեէթսիզլիկինիզի իսպաթ իթմէքտէսինիզ տիր» տիմէ՞ք մի տիր, եօգսա տէկի՞լ մի տիր, գըրդ։

Վէ քեաֆֆէյի զաղէթալարըմըզընդն, վէ քահանալար, վէ եպիսկոպոսլարըմըզընդն, վէ Բաթրիդ վէ Բաթրիդխանէմիզին, վէհասըլ կըրօնական վէ քաղաքական ժողովլարըմըզընդն, մէղքիւր կոնդակա գարշը եաղտըգլարընա, վէ էհալիմիզի էօյլէ պիր տուզագտան սադընտըրմալարընա գարշը, «Պօշ պիր չէյ եաքտընընդ, հիչ պիր լիւզումեօգ իտի, ագլ ու տիրաեէթէ մուզայիր պիր ամէլ ու հարէքէթ իթտինիզ» տիմէքլիք մի տիր, եօգսա տէկի՞լ մի տիր, գըրդ պիր։

Վէ հաթթա, մահուտ կոնդակտա, պիզէ, էկէրչի սիզ Դաթօլիք օլուր իսէնիզ, քեաֆֆէյի Դաթօլիք միլլէթլէրին վէ տէվլէթլէրին հիւսնի թէվֆէճճիւհլէրինի գաղանաճաղընընդտան, ահրէթտէ ճէնէթէ կիտէճէք օլտուգտան պաշգա, տիւնեաաա տախի սէատէթի հալէ նայիլ օլուպ, վէ էնվայի իեիլիքլէր կէօրէճէք քսինիզ տիր» տէյի եաղըլմըշ օլտուզունու բաեա կէօրտիւկիւն վէ պիլտիկին հալտէ, վէ պունաա իսէ, ՑԷվլէթճէ մուղիրը պիր ֆիքիր պուլունտուզու մէյտանտէ իքէն, գալդըպտա, «Հիչ պիր էհէմմիյեէթի եօգ իտի տիմէքլիք, պըրադալըմ միլլէթճէ վէ մէզհէպճէ ճիհէթլէրինի, հաթթա Ցէվլէթճէ տախի պիր խայինլի՞ք մի տիր, եօգսա տէկի՞լ մի տիր, սէօյլէ՛, միլք ու

միլլէթէ սատադաթա պօրճլու պուլունան ճէրիտէ, սէյլէ՝ դըրդ իւքի։

Վէ չիմտիեէ դատար պիզտէն, քիմսէնին մէզքիւր Կոնդակտան իղֆալ օլունարադ, կիտիպ Դաթօլիք օլմամաը, վէ մուղայիրի օլարադատա, սիզտէն պիր դաչ զաթլարըն, քէնտի պատալարը քիլիսէսինէ կէլմէլէրի, տէկիլ Կոնդակա դարշը եազըլանլարըն հիչ պիր թէէսսիրի օլմամասընա, իլլա զըտտը օլարադ, հատտէն գիսատ թէէսսիր իթմիշ պուլունմասընա պիր իսպաթը ազիմ մի տիր, եօղսա տէկին միտիր, դըրդ իւչ։

Վէ հէր կիւն թարաֆըմզա, օլ խուսուսատա եազըլան պէնատէրտէն տօլաեը կէլմէքտէ պուլունան մէմմունիյէթ վէ թէշէքքիւր մէքթուպլարը, բէք պիւեիւք պիր թէէսսիր հուսուլէ կէթիրմիշ օլմասընա պիր տէլիլ մի տիր, եօղսա տէկին մի տիր, դըրդ տէօրթ։

Վէ հաթթա, Մանզումէ կոնդակտան էվվէլ հէմ ուֆադ դըթատէ օլուպ, վէ հէմ տէ հաֆթատա իւչ տէֆա չըդարըլմադտէ իքէն, անտէն սոնրա իսէ, հէմ հէր կիւն, վէ հէմտէ պիւեիւք դըթատէ չը դարըլմասը, Կոնդակըն ըէտտիրէ տաեիր եազըլանլարըն թէէսսիրլէրինէ պիր տէլիլի դավի՞ մի տիր, եօղսա տէկի՞լ մի տիր, դըրդ պէշ։

Վէ Մանզումէ իւչ տէօրթ հաֆթա զարֆընտա, զէվաթը սաալի իւլ դատարլարըն հիմմէթլէրիյլէ, էլթաֆը Սէնիյէէէ մազհար պույրուլադ մաթէշէքքիւրի ազիմինթիչարէ պաչլատըդտան պաչդա, օլ սայէտէտ, զէվաթը համիյէթմէնատան, մէարիֆբէրվէրան, վէ զայրէթքէշան սայէսինտէ, հէմ ճէտիտ եազըլարա նայիլ օլմասը, հէմ ապօնէլէրի արթմասը, վէ էվվէլքինին իքի միսլի օլան մէսարիֆինին չըդմասը, վէ նիչէ մէքթէպլէրէտէ Մանզումէլէր իհտասընա հիմմէթ պույրուլմասը, օլ եազըլան պէնտլէրին թէէսսիրլէրինէ պիր ալէամէ՞թ մի տիրլէր, եօղսա տէկի՞լ մի տիրլէր, դըրդ ալթը։

Վէ մուղաեիրի օլարադ, ճէրիտէնին ապօնէլէրինին կիւնտէն կիւնէ թէնէղղիւլ պուլմասը, վէ նիչէլէր թարաֆընտան բէտտա օլունմասը, վէ ապօնէլիկինին եէտի մէճիտկէ, վէ նիւսխէսինտէ 20 բարաեա ինտիրիմէսինէ մէճպուրիյէթ հասըլ օլմասը, օլ մահուտ կոնդակա դարշը եազըլանլարըն, պիր թէէսսիրի ազիմ մուճիպ օլմասընա, պիր տէլիլի ազի՞մ մի տիր, եօղսա տէկի՞լ մի տիր, դըրդ եէտի։

Վէ իչիմիզէ կիրիպտէ, պու մէրթէպէ միւտահինլիքլէր իտէրէք, զաղէթաճըլըղա չալըշմադըդտան մաքսէտին իսէ, եալընըզ բարա դաղանմա՞դ մը տըր, եօղսա պաչդա պիր մադսէտինտէ վա՞ր մը տըր, դըրդ սէքիզ։

Վէ, տօղրո՞ւ սէյլէ, ճիզվիթլիք իեի՞ մի տիր, վէ միլք ու միլլէթէ ֆանէտէլի՞ պիր շէյ մի տիր, եօղսա տէկի՞լ մի տիր, դըրդ տօղուզ։

Վէ պիզիմ, եանի միլլէթիմիզին, ճիզվիթլէրտէն վէ ճիզվիթլիքլէրտէն սագընմադըղա հադդը վա՞ր մը տըր, եօղսա եօ՞ղ մու տուր, էյլի։

Վէ Դեր. Մելքիսիդեկ սրբազանըն կոնդակա դարշը օլան ճէվապընը, վէ էմալլէրինի, վէ հաթթա ֆաթրիդխանէմիզին Շըղաբերականընը, տերճ ունէղլի իթմէմէքլիքտէն մադսէտին, ճիզվիթլէրին խաթըրլարընա բիաեէթէն մը իտի, եօղսա տէկի՞լ մի իտի, էյլի պիր։

Վէ էչէթիկիմիզէ կէօրէ, Մընանդուն իլք կիւնիւ, կիտիպ պիզիմ Փաթրիդ էֆէնտի հաղրէթլէրինէ տէսթի չէրիֆինի պուս իթմիշսին տիր, սահի՞հ մի տիր, եօղսա տէկի՞լ մի տիր, էյլի իքի։

Վէ միւշարիլէյհ հաղրէթլէրինին ինթիխապընտան չէնտ կիւն էվվէլ ալէյհինտէ տերճ իթմիկին պիր իֆթիրա պէնտինտէն տօլաեը աֆվըդ տիլէմիշ մի իտին, եօղսա տիլէմիշ տէկի՞լ մի իտին, էյլի իւչ։

Վէ պու պէօյլէ օլտուղու հալտէ, վէ հէմտէ Դաթօլիք պուլունտուղուն թադ տիրտէ, կիտիպ տէօթիչնի պուս իթմէքլիք, պիր միւրայիլիք մի տիր, եօղսա ճէկի՞լ մի տիր, էյլի տէօրթ։

Վէ իչիթտիկիմիզէ կէօրէ, նէ Մընանդունուզտա վէ նէ տէ կաղանդընըզտա, պիզդաթ քէնտի Պատրիարքընըզ էֆէնտի հաղրէթլէրինէ կիթմէմիշսինիզ տիր։ սահի՞հ մի տիր եօղսա տէկի՞լ մի տիր, էյլի պէշ։

Վէ պուտա սահիհ օլտուղու թադտիրտէ, հէր քէստէն, եանի միլլէթիմիզ զէվաթը ըէսմիյէէսինտէն էվվէլ պիզիմ Փաթրիդ հաղրէթլէրինէ կիթմէքլիքտէ, դաթմէրլի պիր միւրայիլիք ատտ օլունմադընը դա չաեէսթէ՞ մի տիր, եօղսա տէկի՞լ մի տիր, էյլի ալթը։

Վէ պու սիւալլէրին քեաֆֆէսինէ ճէվապ վիրմէքլիկէ, քիպր ու ճէնապ իղթիզասընճա պօրճլո՞ւմուսուն տուր, եօղսա տէկի՞լմէսին տիր, էյլի եէտի։

Վէ վիրէմէտիկին թադ տիրտէ, մանէն մահքիւմ սաելմաշլըղը՞ լազըմ կէլի՞ր մի, եօղսա կէլմէ՞ղ մի, էյլի սէքիզ։

Վէ հալէա Ամեն։ Խրիմեան Սրբազան հաղրէթլէրինէ «հաղրէթլէրի» սրֆաթընը վիրմէտիկին, վէ տիւնքի նիւսխէսինտէ տաեիր պուսնու պէօյլէ եաբարղըն հալտէ, քէզալիք, տիւնքի կիւն այնի նիւսխէսինտէ, Փաթրիդիք իթմէմիշ օլան Դեր. Մելքիսեդեկ Սրբազան իչին մէզքիւր «հաղրէթլէրի» սրֆաթընը իսթիմալլէյմէքլիք, Խրիմեան սրբազան հաղրէթլէրինէ պիր թահգիր նիյէթլէյլէ մի տիր, եօղսա տէկի՞լ մի տիր, էյլի տօղուզ։

Վէ քէնտի Փաթրիկիմիզ էֆէնտի հաղրէթլէրինին։ Մունդուն իլք կիւնիւ Ս. Պատարագ թադտիս իթմէսինի, վէ օլ միւնասէպէթլէ իճրա օլունան զիյնէթի վէ իլթիֆաթը, պիզէ տայիր հավատիսլէրին արա եէրինտէ տերճ իթմէքլիկինիզ, քէնտի Փաթրիդխանէնիզէ գարշը հիւրմէթճէ պիր դուսուր, վէ պիզէ իսէ պիր բուրվառճըլըղ իթմէ՞ք մի տիր, եօղսա տէկի՞լ մի տիր, ալթմըշ։

Վէլհասըլ պէօյլէ էօթէքինէ պէրուքինէ եա էմր իտիպ վէ փարա վիրէրէք, վէ եախօտ եալվարըպ եադարարադ, Մանզումէեէ դարշը հադարէթլէր եաղտըրմադ տան իսէ, քէնտի հատտինի թանրևարադ ճիղմէտէն եօղարու չըդմասա, վէ էկեր միւմքին իսէ, պիւրհանլար իպրաղըլա թէպրիյէեէյի զիմմէթէ չալըշսա, տահա իեի օլուր մո՞, եօղսա օլմա՞ղ մը, ալթմըշ պիր։

Ճէրիտէնին զէպանտիրաղըլընա նէզարէն, ասըլ միւտահինլիք վէ միւրայիլիք, Մանզումէնին եաբարղը իմիշ։ սէպէ՞պ։ չունքի, սէքիզ օն սէնէտէն պէրու, ֆիլան ֆիլան մէսէլէլէրտէն պահս իթմէքտէ իքէն, արթըդ չիմտի պիր շէյ եազմամադտա իմիշ։

Ճէրիտէնին պու զէպանտիրաղըլըղը, մահզա քէնտի թարաֆընտան պիր ազլաեը տըր, պիր սըզլաեը տըր, չունքի Մանզումէ մէրճէ վէ սէրպէսթճէ, գալէմինին օդլարընը, պաչդա պիր թարաֆա, ումումիլլէթիմիզին տիւշմէնի թարաֆընա չէվիրի վիրմէսի, զէ՞վալընընը պէլինի պիւքմիւշ տիր, զիրա, անճադ օլ սաեէտէ, բուրվառճըլըղա պիր վէսիլէ պուլմադտա իտի։ պիչարէ չունու տիւշունէմէօր քի, Մանզումէ սէրպէսթ պիր զաղէթա տըր, մադսէտի ցէվլէթէ վէ միլլէթէ խալիսանէ խըտմէթ իթմէք տիր, իթմիշ տիր, վէ իթմէքտէ տիր, Մանզումէ քէնտի թութաճադը թարիդի քիմսէնին քէյֆինէ վէ խաթըրընա ույտուրմադըղա մէճպուր տէկիլ տիր։ Մանզումէնին նիշանկահը, նասըլ քի սէօյլէտիք, ցէվլէթէ վէ միլլէթէ խալիսանէ խըտմէթ իթմէք տիր, պու կիւն դալէմինին օդլարընը պիր թարաֆա, եաբընն տիկէր թարաֆա, պաչդա պիր կիւնտէ պաչդա պիր թարաֆա ատըրու, եանի, էն մուղիրը, վէ էն պիւեիւք, վէ էն զիհատէ եադրն դարարը վէ տիւշմէնի ներէտէ կէօրիւր իսէ, օրաեա տօղրու ֆիրլատըր։ Մանզումէնին դատարուն հայսկէէթի իչթէ պու նօգթա իւզէրինտէ տիր, պու կիւն գուսուր կէօրիւր, թայէիպ ու թադ պիհ իտէր, վէ եաբընտա ֆաղիլէթ կէօրիւր, մէտհ ու սենա օղուր, պու կիւն խըրսըզլըղ կէօրիւր, խալէր վիրիր, եաբընն համիյէթ ու սախավէթ կէօրիւր, էհալիեի թէչէքքիւրե տավէթ իտէր։ վէ պու կիւն տիւշմէնլիք կէօրիւր, ճէնքլէչիր, վէ եաբընտա տօսթլուղ կէօրիւր, վէ տօսթլուղ էլի ուզատըր։

Մանզումէ, անը աչը՞գ աչը՞գ, լիւզում կէօրտիւկիւ սաաթ վէ տադըղատա, «նա՞ միլլէթիմ, թէշէքքիւր իտէրիմ, պէն, մին զայրի լեեադաթ, աղ եա չօղ սանա եիկիրմի տօգուզ սենէտէն պէրու խըտմէթ իթմէքլէ իթթիխաղ էյլէտիմ, վէ սենտէ քէնտի մէմնունիյէթինի պէեա՞ն էյլէտին» տէյի նիտա էյլէտիկի կիպի, քէզալիք, «նա՞ միլլէթիմ, պէն սանա, էլիմտէն կէլտիկի մերթէտէ, եիկիրմի տօգուզ սենէտէն պէրու խըտմէթ էյլէտիմ. հալ պու քի, մա թէէսսիֆի ազիմ սէյլէրիմ, ուն անը թանը՞մատրն» տէյի տախի նիտա իտէպիլիր՞ հալպու քի, ճէրիտէ տախի, պէօյլէ պիր շէյ սէօյլէեէպիլի՞ր մի, նէ տէվլէթճէ վէ նէտէ միլլէթճէ պիր խըտմէթինի կէօթէրէպիլի՞ր մի, մէկերչիճէրիտէ բուրվառճըլըղտան էօթէնէ կէչէպիլի՞ր մի. խա՛յր, միւմքին տէկիլտիր, զիրա «նա՞ միլլէթիմ» լուղէթինի զիլէ տիհանընտան չըդարամատրղընատան, եանի «միլլէթիմիզ Փաթրիդի, վէ միլլէթիմիզ Փաթրիդխանէսի» տիեէմտիկինտէն, «Երմէնի Փաթրիկի, վէ Երմէնի Փաթրիդխանէսի, վէ Դուտ դարու Փաթրիզխանէսի» տիմէքտէ տիր, վէ պունուտա օդուեան Հայլարըմըզտան չօղլար ֆէհմ իտէմէմէքտէ տիրլէր։

Ճէրիտէ, կիւեա Մանզումէ, քէնտիսի կիպի, էսկի նիւսխէլէրինտէ տերճ իտիլէն չէյլէրին մէյտանէ կէթիրիլմէսինտէն դօրդանլարատան տրը կիպի, օլ եօլտա պիրտէ թէհտիտ կէօսթէրմիշտիր։ իմտի, չիմտիտէն քէնտիսինէ, շու թէհտիտինին իճրասընա միւսարատ իյլէմէսի իչին եէմինէր վիրիրիզ։ Պիչարէ, օլ մերթէպէ գրստա տիւշինմէքտէ տիր քի, էկէրչի էսկի նիւսխէլէրինին մէյտանէ կէթիրիլմէսինտէն, գօրդանլադ իքի քիչի վար իսէ, պիրիսի վէ պիրինճիսի քէնտիսի տիր։ անլատանա, սիվրի սինէք սաղ տըր, ինչանալահ, եինէ, պունտանտա ղիեատէսինի սէօյլէմէքլիկէ մէճպուր օլմաեըզ։

Ճէրիտէ պիլմէլի տիր քի, նէ էօյլէ էսկի տէֆթէրլէր գարըշտըրմադլա, վէ նէտտէ բուրվառճըլըղը արթըրմադըղլա, նէ Մանզումէեէ պիր լէքէ սիւրէպիլիր, վէ նէ տէ քէնտիսինի, տօսթ տէյի եութտուրպիլիր։ Մանզումէ պու կիւնէ դատար հէր նէ քի եազմըշ իսէ, քեաֆֆէսի տախի սահիհ տիր, վէ սահիհ օլմաեանրտա թասհիհ իտէրէք, մերճէ կէրի ալմըշ տըր վէ ալը։

Վէ ճէրիտէ պիլմէլի տիր քի, պիղ էօյլէ պիր միլլէթիզ քի, մէղհէպ մէսէլէսինէ կէլինտիկի կիպի, տիւշմէնէ մէյտան վիրմէեիզ, տիւշմէնի քիւլլիւկիւնէ գատար գօվալարըզ։ վէ ալէլ խուսուս օլ էսկի վադըթլար, վէ միսթէնա վադըթլար, վէ օլ միսթէվէֆա բէտերինին վադըթլարը կէչմիշ տիրլէր։ սեքիզ լադըրտը իլէ պիր քիշիեի գանտարըրտա, պապական եաբանընն զէմանը կէչմիշ տիր (1)։

(1) Ճէրիտէնին սահիպինին բէտէրի, էլլի սենէտէն պիեատէ էվվէլ, Գայսէրիտէն, միլլէթճէ մուարազաբատան տօլաեը Բօմտեա Ֆիրար իլէ Դաթօլիք օլմուշ, վէ օլ մերթէպէտէ պիր սօֆուլուգ բէյտա իթմիշտիր քի, իւչ սենէ սօնրա պուրատա ավանթինատ, օթուզ սենէ գատար չալըշարադ, էբէեիճէ ատէմի պապական իսէպիլմիշ տիր։ Վէ շիմտի քէնտիսիտ, բէտերինին սատրդ էվվատը օլտուղունու խապաթ իլէ, հիչ տէկիլ իսէ քիլիսէ միզանն պիր ճան օլսուն դուրթարապիլմի՞ տիր։

ՊԵՐԱՏՈՆՆԵՐԻ ԿԱՆՈՆԱՑ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՕՐԻՆԱՑ

(Շարունակութիւն տե՛ս թիւ 6149)

Բարոյական Պարտք

14. Այն վարդապետ կամ եպիսկոպոս որոյ վարչական անկարողութիւն ապացուցուի երկու Առաջնորդութեանց մէջ, կեդր. խառն ժողովոյ առաջ դատուելէ ետքը, Առաջնորդական պաշտօն վարելու իրաւունքէն կը զրկուի և կը ղրկուի վանք մը։

15. Այն վարդապետ կամ եպիսկոպոս որ առանց անողոք իրական հիւանդութեան մը պատճառի, (այսպիսի հիւանդութեան մը դոյութիւնը երեք վատահելի և համբաւաւոր բժիշկներէ վկայեալ ըլլալու է) չեն ուզեր դատաւորներ երթալ ժողովուրդը հովուելու, և նախամեծար կը սեպէ Պոլիս մնալ, իւր անձնական օգտին համար, կեդր. վարչութեան խառն ժողովոյ առջև դատուելով կը զրկուի իւր աղդ. պաշտօններէն և հետեւարար եկեղեցւոյ մաղ. քարոզիչ չը կրնար լինիլ։

15. Իսկ եթէ որևէ պաշտօնով դատաւորներ երթալ չուզող եկեղեցականն անդամ է վարչական կրօն. ժողովոյ կամ Պատրիարքարանի խորհրդոյ միոյն և իւր պաշտօնին եռին ապաստանելով կանասատէ օրինաց, այդ պարագայի մէջ, երեսփ. ժողովին պարտի խառնըն յանձնաժողով մը կազմել անմիջապէս պաշտօն տալով նմա դատելու զայդ եկեղեցական որ մեղանչած է իւր պարտաւորութեանց մէջ. պէտք է ըսել որ վարչութիւնը իրաւունք չունի իւր անդամակիցներէն և իրեն ստորադաեալ խորհրդոյ անդամներէն մին դատելու, և պարտի անպատճառ բերել խնդիրը յատուկ ընդհ. ժողովոյ, և եթէ վարչութիւնն զանցառութիւն ընէ, պատասխանատու կը մնայ աղդին առջև։

16. Այսպիսի պարտաղանց եկեղեցականք, մինչև որ չը դարմանեն իրենց սխալմունք ներողութիւն խնդրելով և դրաւորապէս յայտնելով իրենց պատրաստականութիւն թէ յօժար են ծառայել աղդին ուր որ պէտք ղինի, եկեղեցաց քարոզիչ լինելու, աղդ. ժողովոց և խորհրդոց անդամակցելու, առաջնորդական պաշտօն վարելու իրաւունքներէն զրկուած կը մնան, և այդպիսիք Հայ եկեղեցականութեան իրը փտեալ անդամներն նկատուելով շնորհ չեն գտներ աղդին առջև։

17. Այն եկեղեցականն որ իւր յուսի վարքովը դայթակղութիւն կը սփռէ ժողովրդին մէջ, վեց ամիսէն պակաս չըլլալու պայմանաժամանակ ապաշխարելու կը դատապարտուի, և եթէ այդ անարժան եկեղեցականին անուղղայ լինելն երեք անգամու փորձն յուցընէ, կարդալոյծ կը լինի կամ ցըկեանս վանք մը կը ղրկուի յապաշխարութիւն. և որովհետև այդպիսիք ժողովուրդը խռովելու վարպետ են ի դուռուս, լաւ է որ Կ. Պոլսոյ մէջ կրնն իրենց պատիժ դատուելով կրեն. ժողովոյ առաջ։

18. Այն եկեղեցականն որ իրեն վերադրեալ յանցանքի մը կամ իւր մէկ գործին նկատմամբ Աղդ. Ճեռնհաս իշխանութեան առաջ բացատրութիւն տալու կը կոչուի և կանասատէ Պատրիարքի կամ Առաջնորդի հրամանին (Շահպաղլեանին պէս), այնպէսին իրաւք, եթէ ծանրը յանցանք մ՚ալ գործած չլինի և ինքզինքն արդարացնէ պահանջուած բացատրութիւնը տալով, դարձեալ իւր անհնազանդութեանը համար վեց ամիսէն պակաս չըլլալու պայմանաժամանք մը կը ղրկուի, և մէկ տարուց համար գնէ իւր պաշտօնէն կը զրկուի, իսկ եթէ Առաջնորդ մը անասատէ Պատրիարքական հրամանի, 2 տարուց համար կը զրկուի իւր պաշտօնէն և այդ ժամանակամիջոցում իւր վիճակ կը կառավարուի տեղապահի ձեռամբ։

19. Եթէ Առաջնորդ մը իրեն յանձնուալ վիճակը չը կարենայ կառավարել և մանաւանդ իւր անխոհեմութեամբ տեղի տայ ժողովրդական խռովութեանց, Պատրիարքարանն տեղւոյն իրաց կացութեան լաւ մը տեղեկանալէ ետքը, Պոլիս կը կոչէ այդ եկեղեցականը և զայն ընտրող գաւառն կը հրամայէ առաջնորդի նոր ընտրութիւն, որ պէտք է կատարի առ առաւելն 3 ամսոյ մէջ։

20. Եթէ վանահայր մը անարժան կերպով վարէ զիւր պաշտօն և իւր կառավարած վանքը ազդին օգտակար չընծայէ իւր նիւթական միջոցներուն ներած չափովը, և վերջապէս խոյս տայ կանոնաւոր համարատուութենէ, 2 տարուան մէջ 3 անգամ աղդարարութիւն ընդունելէ ետքը առանց ուրիշ որևէ ձեւակերպութեան, պաշտօնանկ կը լինի ձեռնհաս աղդ. իշխանութեան միջոցաւ։

21. Թէ ի Պոլիս և թէ ի գաւառս, կրօնական և քաղաքական ժողովոյ ինչպէս նաև նոցա ստորադասեալ խորհրդոյ անդամք վերընտրելի չեն կարող լինել, եթէ իրենց պաշտօնավարութեան համարատուութիւնը չեն կատարած օրինաց պահանջմանց համաձայն։

22. Նոյնպէս այն թադ. խորհուրդք լուծեալ կամ հրաժարեալ, որք իրենց հաշիւները և հաշուետուները չեն ուղեր օրինաւորապէս յանձնել իրենց յաջորդաց, և այս կերպով Պատրիարքարանի կամ առաջնորդարանի միջամտութիւնը անհրաժեշտ կլլնեն ի լուծումն այդ առկախ խնդրոյն, ապագային թադ. խորհրդոյ անդամք դոնե հինգ տարուց համար կը զրկուին վերընտրելի լինելու իրաւունքէն։

23. Եթէ թադ. խորհուրդ մը ատ կամ ի գաւառս իւր յուսի մատակարարութեամբ տեղի կուտայ ժողովուրդին արդար բողոքանաց և մանաւանդ անհոգ կը կենայ իւր խնամոց յանձնեալ ազդ. վարժարանաց բարեկարգութեան, ժամանակէն առաջ պաշտօնանկ կը լինի և նորա տեղ նոր ընտրութիւն կը կատարուի, իսկ եթէ այդ թադ կամ թեմ խռովեալ վիճակի մէջ է, Պատրիարքարանն կամ տեղւոյն Առաջնորդարանն առժամանակեայ թադ. խորհուրդ մը կը կազմէ անկողմնակալ անձերէ, որոց պաշտօնավարութիւն այնչափ ժամանակ պիտի տանէ, որչափ ատեն որ տակաւին պիտի շարունակէր զիւր պաշտօն լուծեալ թադ. խորհուրդն։(1)

24. Եթէ Առաջնորդ մը խնդրոյ մը վերայ 3 անգամ հրաւիրուի բացատրութիւն տալու և չը հնազանդի Պատրիարքարանի և կամ իրեն տրուած բաց որոշ հրահանգներուն հակառակ վարուի, կը կանչուի ի Պոլիս դատուելու համար և եթէ այս հրամանին ալ անսատէ, քաղաքական իշխանութեան միջամտութիւնը կը խնդրուի ի հնազանդութիւն բերելու այդ ըմբոստ եկեղեցական որ այնուհետև առաջնորդական պաշտօն չէ կարող վարել երբէք։

(Շարունակելի)

ԹԷՊԻՐՏԱՂԸՆՏԱՆ ՄԷԾԱՊԱՏՈՒ

. . . խմբագիր,

Գեր. Հմայեակ եպիսկոպոս Դիմաքսեան, Նորընծայ Ամեն. Սրբազան Պատրիարքի հաստատարարությեան թեռուն ատենեանն իմանալու համար թերեւս, վերջերս ունեցաւ մի միջադէպ, ուրախանալի է սակայն որ Գեր. Դիմաքսեան Սրբազան իրեւ խոհական և խմաստուն անձնաւորութիւն, լիաւոր հաճոյքով թէ նորին Ամենապատուութեան

(1) Եթէ թադային ժողովոյ կազմութիւնը ընդունուի վերաքննութեան մէջ, այն ատեն առժամեայ թադ. խորհրդոյ մը պէտք չը մնար, զի այդ ժողով կրնայ ի հարկին նոր խորհուրդ մը կազմել ըստ օրինի։

դեմ մաքառիլ հնարաւոր չէ, ուստի համակերպեցաւ Պատրիարքարանի որոշման և Յունվար 3 երեքշաբթի իրիկուն քաղաքս հասաւ։ Կեր. Սրբազանի քաղաքս եկած օրը, օգը շատ մեղմ և հաճելի էր և երբ շոգենաւը խարիսխ նետեց Ռոտոսթոյի նաւամատոյցի առջև, տրդէն 2–3000 հոգւոյ մեծ բազմութիւն մը պատրաստ էր ընդունել Նորին Գերապատուութիւնն, Գեր. Դիմաքսեան երբ քաղաքս եւլաւ, կառք մը արդէն կապասէր իրեն որ անմիջապէս առնելով զՆորին Գերապատուութիւնն, հաւզարաւոր անձանց մէջէն ուղղակի Ս. Թադաւոր եկեղեցին իջաւ։ Եկեղեցւոյ մէջ «Ուրախ լեր դուստր Սիօնի» շարականը երգուած ատեն աւելի քան 3000 հոգւոյ մեծ բազմութիւն մը կար պատրաստ, որ Գեր. Դիմաքսեան, յոյժ զգածեալ սոյն փառաւոր ընդունելութենէն և մեծ հանդէսէն, յուզեալ ձայնիւ Տէրունական աղօթքն ու պահպանիչն արտասանելով արձակեց ժողովուրդը։

Գեր. Սրբազանի համար յատկապէս պատրաստեալ բնակավայրը դացին գաւառական վարչութեան Ատենապետն ու անդամներն, Ս. Թադաւոր Թաղի Թաղական խորհուրդն և քահանայից դասն, և պաշտօնական մարմինք իրենց յարգանքն ու ակնածութիւն յայտնեցին Նորին Սրբազնութեան որ յոյժ գոհունակութիւն և շնորհակալութիւն յայտնեց իրեն եղած մեծարանաց և ժողովրդական համակրութեան ցոյցերն տեսնալով։

Կը մաղթեմք յերկնից որ Գեր. Հայոց Սրբազանի ջանք և աշխատութիւնք, իրական օգուտ գործէ Ռոտոսթոյի ազգային ներկայ դժբաղդ վիճակին, ուր ակնկալոյց կապասեն ամէն ճշմարիտ ազգասէրք։

ՄԻՀՐԱՆ

1889 Յունվար 7
Ռոտոսթոյ

Մուէլլիթ,

Կեչէն սէնէ զաղէթանրցլա, բիֆաթլու Նիկողոս էֆէնտինին թէճրիւպէբէրտէսի օլան պաղը մուալէճէլերի, օգուեւուպ մէսմուի աճիզանէմ օլտուղունտան, կէչէնլէրտէ, Իւսկիւտարտա, Արթին իսմինտէ ֆագը պիր սիւրիւճիւ չօճուղունուն պաշը քեամիլէն քէլ օլտուղունու կէօրտիւկիւմտէ, վիճտանէն ադրարզմտան, մէրգում չօճուղա, զաղէթանրզտանէնը իթտիկինիզ միսիլլու, պիւթ թաֆսիլ, թարիֆ վէ թէրթիպ կյէտիկիմտէ, մէրգում, պէշ օն կիւն էօտ իլաճընը իսթիմալ իտէրէք, պաշընն քէլի քեամիլէն միւնտէֆի օլտուգտան պաշգա, սաչլարը տախի կիւզէլճէ կէլմիշ օլտուղունու կէօրտիւմ Մէրգումտան, գօլայճա պէօյլէ աղապ ու ճէֆատան պէլա էօզիւր գուրթուլտուղունտան, սէվինճ վէ թէշէքքիւրիւնիւ, թարիֆլէ պիլտիրմէք մուհալ տրը։ Իմտի, ադիզանէմ, պու միւֆիտ իլաճընն սէմէրէսինի այնէն կէօրմիւշ օլտուղումտան, վէ կէրէք Իսթանպօլտա, վէ խուսուսա կէրէք Թաշրալարտա, Նիչէ չօճուգլարընը, պունա միւպթէլա օլմուշ օլտուգլարընը պիլտիկիմտէն, եէնէ մէզքիւր թէրթիպաթը, թէքրար օլարագ, զաղէմայի միւթէպէրինիզէ նէշրինէ հիմմէթ պուեուրասընը քի, ճիւմլէ վաթանտաշլարրմիզընը իշիտէրէք, իսթիմալ իյլէտիքլերինտէ, չիֆա պուլսունլար։ զիրա, էօթէտէն պէրու կէօրիւլմէքտէ տիր քի, չօգ սէնէլէր, չօգ ճէֆալար չէքտիքտէն պաշգա, իլա նիհայէտէ, տաղ պաշլը եաշամագտա տրըլար։

Սուրբ Պաղչէ

3 յունվար 1889
Իւսկիւտար

ՎՐԻՊԱԿ

Մանզումէ լրագրոյն 6147 թուով Հայկ-Արշակին մահուան առթիւ գրուած ցաւակցական գրոյն մէջ հետևեալ տողագրական սխալները սպրդած ըլլալով կը փութամք ուղղել։

Ա. էջ 6րդ տող «կարտասանէին», պիտի ըլլայ «կարտասուէին»,

Նոյն էջ 11րդ տող «խելայեզ» պիտի ըլլայ «խելայեղ»։

Նոյն էջ, 16րդ տող «բաւական բան» պիտի ըլլայ՝ «բաւական բառ»։

Նոյն էջ Արշակ Յակոբին պիտի ըլլայ Արշակ Յակոբին՝։

Բ. էջ տող 19րդ «որոց գրչին ներքև ամէն բան», պիտի ըլլայ «որոց գրչին ներքև ամեն «բառ»։

Նոյն էջ 22րդ տող, եթէ այն բառը պիտի ըլլայ՝ «եթէ այս բառը»։

Բ. էջ տարիոյ վաճառականի պիտի ըլլայ «տարեց վաճառականի»։

Բ. էջ «կարօտ առուծի պէս» պիտի ըլլայ «կարօտ առաձի պէս»։

Բ. էջ «այլ այնուհետև խորին լռութիւնով», պիտի ըլլայ «այլ այնուհետև խորին լռութիւն, ո՛վ։

Բ. էջ որուն համար արձան կը կանգնէ Աթէնք և Հռովմ պիտի ըլլայ որոնց համար արձան կը կանգնէին Աթէնք և Հռովմ։

Բ. էջ ո՛վ Հայկ զուտակ պիտի ըլլայ՝ ո՛վ Հայկ, զուտակ։

Բ. էջ և յաւէտ զքեզ օրինակ պիտի տամ, պիտի ըլլայ ես յաւէտ զքեզ օրինակ պիտի տամ։

Ե. Մ.

ՍԱՐՐԱՖԻՑԵԼ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Յունվար 10

Էսկ. Ուս. տիւն ոգ. գբ. Գ. Ք	16-31
» » » էն եիւքսէք	16-31
» » » էն աշաղը	16-30
Պու սապահ աշըլտը	16-28
Իսթիդ. տախիլի տիւն գաբ Գ. Ք.	43-16
» » էն եիւքսէք	43-18
» » էն աշաղը	42-14
» » աշըլտը	43-15
Մըսըր միւթահհիւտ գաբ	–
Պու սապահ աշըլտը	–
Սէրի Ա. Գ. Ք.	27-30
» Բ.	16-
» Գ.	16-28
Բումէլի չըմէնտըֆէրի	48-
Ագճէ ֆայիզի	8-
Բաբոր, ղուրուշ	40-
Հէվալէսիզ »	40-

ՊԱՆԴԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ Գ. Ք.	9-
Իսթանպոլ պանգասը	7-10
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4-20
Թրամվայ	4-37

ԱԳՃԷԼԷՐԻՆ ՖԻԵԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղուրուշտան	Ղշ. Փշ.
Պէեազ Ս էֆիտիյէէ ֆարգը	108-32
Մէթալիք »	102-10
Պէշլիք »	103-30
Սլթըլըգ »	103-30
Ինկիլիզ լիրասը	110-30
Ֆրանսըզ լիրասը	87-28
Բոլ	91-
Գրիմից ալթունու	51- 5
Գարպոն գայմէսի	8-50

ԹԱՍՖԻՑԵԷ

	Ղշ. Փշ.
Իրի	10-20
Ուֆաղ	12-

ԱԶԴ

Ս. Եկեղեցւոյս վագֆէն Գումգավու, Հիսար-տիպի, Տէլիկ-աղզը փողոց թիւ 3 փայտաշէն տունը, որ ունի երեք սենեակ, չրհոր, ջրշեղջ (սարնիչ) նկուղ (մաղսէն) և բաւականաչափ պարտեզ մը, Ս. Եկեղեցւոյս մահվիւլ եղած լինելով այս անգամ՝ի վաճառ հանուած է Խորհրդոյս կողմէ։ Սոյն տունը գնել ուզողք պատին ներկայանալ՝ի Խորհրդարան Թաղիս ուրբաթ և կիւրակէ առաւօտներն։

Ի գիմաց Թաղ. Խորհր.
Ատենադպիր Ատենապետ

3 Յունվար 1889, Սամաթիա

ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ ՕՐԱՑՈՅՑ

Խայլի սէնէտէն պէրու, 6–7 լիսանտէն օլարագ, տիվարա ասըլմագ իւզրէ թապ իտիլմէքտէ օլան Օրացոյց, պու սէնէ տախի կիւզելճէ թապ իտիլմիշ օլտուղունտան, կէրէք Իսթանպօլտա Սուլթանհամամընտա վագը 14 Նիւմէրօլու Զարդարեան մաղազասընտա, վէ կէրէք սաթըճըլարտա սաթըլմագտէ տիր։

ՐԷՍԻՄԼԻ ՎԷ ԹԱՐԻՖԼԻ

ԻՔՍԻՐԻ ԷԼԻՖՊԱՑԻ ՕՍՄԱՆԻ

Եէտինճի Թապը

Մուալլիմի մէշհուր բիֆաթլու Աբիկեան Իսրան էֆէնտինին թէրթիպքէրտէսի օլուպ, Մէարիֆ նէզարէթի ճէլիլէսի վէ Ազգ. Ուսումնական խորհուրդ թարաֆլարընտան թահսին իտիլմիշ, վէ մելի վէ էճնէպի վէ քէզալիք Միացեալ ընկերութիւնուն մէքթէպլէրինտէ օգուտսըզլամագտա պուլունմուշ օլան մէզքիւր քիթապ թիւրքճէնին գրաթընը վէ պունունա պէրաբէր իսլասընը բէք սուհուլէթլէ վէ աղ վագըթ զարֆընտա էօյրէտիր։

Ֆիյ 1 ղուրուշ

Մէքթէպլէր իչին 100տէ 25 թէնզիլ

ՏԱՐԵՐՔ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼԵԶՈՒԻ

Տէօրտիւնճիւ Թապը

Էսէրի Միհրան էֆէնտի Աբիկեան Ազգ. Ուսումնական խորհուրդ վէ Միացեալ ընկերութիւն վէ միլի գէզէտէլիրիմիզ Թարաֆընտան Թահսին վէ գապուլ իտիլմիշ օլան մէզքիւր քիթապ, լիսանի Օսմանլընին գավաթտինի պիսուհուլէ էօյրէթմէքտէ պի էմսալ տրը։

Մէքթէպլէրէ 4 պուչուգ, մատասընաց ղուրուշ տուր։

ԸՆԴԱՐՁԱԿ

ՕՐԱՑՈՅՑ

1889

ԹՈՒԱԿԱՆԻ

ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ Ս. Փ. ԱԶԳ. ՀԻՒՆ. ՏՊԱ. Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ
(Արամեան)

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Յառաջիկայ տարուան ընդարձակ օրացոյցը՝ բացի պարզ օրացոյցէ՝ ճոխացած է խիստ կարեւոր և օգտաշատ տեղեկութեամբք։

Օսմանեան կայսրութիւն — Սուլթանք — Աւագանի կայսերական Պալատան։ — Նախարարք Բ. Դրան։ Մեծ պաշտօնատարք Մայրաքաղաքի։ — Հերամանատարք բանակաց։ — Կուսակալք նահանգաց։ — Դեսպանք և հիւպատոսք։ — Հայրապետութիւն Հայոց։ Կեդրոնական վարչութիւն Հայոց Թուրքիոյ։ Ազգ. Կեդրոնական վարչութիւն, պաշտօնեայք Ազգ. Պատրիարքարանի։ — Առաջնորդութիւնք Թուրքիոյ և հովուութիւնք։ Համագումար Թաղօրէից Կ. Պոլսոյ։ — Բարեգործական եւ Կրթ. Ազգ. հաստատութիւնք, նոյն մասնաւոր հաստատութիւնք։ Հռոմէական Հայ հասարակութիւն։ Բողոքական Հայ հասարակութիւն։ Հայ բժիշկք։ Հայ փաստաբանք։ Ընկերութիւնք շոգեշարժ նաւարկութեան։ Ժամանակացոյց երթեւեկութեանց կառախմբոց ընդ մէջ Կ. Պոլսոյ եւ Վիէննայի։ — Սակագին տոմսակաց երթեւեկութեանց Կ. Պոլսոյ և արուարձանաց։ Գլխաւոր ազգաց դրամներուն բաղդատութիւնը։ — Կանոնագիր հեռագրութեանց Եւրոպական եւ Ասիական քաղաքաց Թուրքիոյ։ — Նիհ Թարիֆա) հեռագրի Միջազգային թելերու։ — Եւրոպական միջազգային թղթատարութիւնք։ — Ժամանակացոյց սուրհանդակաց Օսմ. Միջ. Թղթատարութեանց։ — Ցուցակ անուանց Ս կրտելի Երախայրից, արական եւ իգական սեռի։ — Ժամանակացոյց ցամաքային թղթատարութեան ասիական Թուրքիոյ։ — Ազգ և Ծանուցմունք։

Ասոնցմէ զատ ընտիր տասցուածոց հաւաքածոյ մ՚ալ զետեղուած է գործոյն մէջ ինչպէս եւ առտնին խիստ ճոխ ու ամենակարեւոր գիտելիք, առողջապահական ծանօթութիւնք եւ գիտական տեղեկութիւնք։

Գինն է 3 Ղրուշ

Կը գտնուի ամեն գրավաճառաց քով։ Կեդրոնատեղին է Պաղտատլեան գրատուն Յակոբեան խան Կ. Պոլիս։

ՏՕՔԹՕՐ ՃԷԼԱԼԵԱՆ

Մասնաւոր դարման
Գաղղիական ախտից, եւ ծնընդական գործարանաց։
Կալաթա, կամուրջին գլուխը, Թիւ 5։

Սապրգ Մամուլուն սահիպ իմթիեազը Այվազեան էֆէնտի, Գալաթատա Բէնչէլէնպիհ-Պազարընտա, Իբսի խանընտա պիր մաղազա քիւշտիյէ, նէֆիս զէյթունն եազը, վէ լէզիզ շարապ, վէ մաստիգա վէ էն ալէա հինատէնտէ սապուն, վէ քէզալիք էնվայի նէֆիս դօնեազլար, վէ հաթթա ժօրժ Սալամոն դօնեազը տախի կէթիրթմէքտէ պուլունտուղունտան, մէմնունն օլմալարընը արզու իտէն զաթլարըն թէշրիֆլէրի իսթար վէ տավէթ օլունուր։

Պօղչա ատասընտան պիր սէնէլիքտէն եէնիրմի սէնէլիկէ գատար էսկի շարապլար իլէ, Գըզըրըսըն տախի Դումանտարիա թէսմիեէ օլունան շարապլարը պուլունտուղունտան, լիզզումու պուլունան զաթլարըն մալիմաթը օլմագ իւզրէ, իլան օլունուր։

ՆՈՒԷՐ ԿԱՂԱՆԴԻ

ՀՆԱԶԱԿ

Հաւաքածոյ զուարճաբանութեանց
Ա. Բ. Գ. Դ. Ե. Հատորք
Ի միասին կազմեալ
Գին 30 դահեկան

Սոյն հինգ հատոր հաւաքածոյն որ ասկէ առաջ 60 դահեկանի կը վաճառուէր, այս անգամ 20 ձեռք ճեացած ըլլալուն՝ կաղանդի առթիւ որոշուեցաւ կէս գնով այն է 30 դահեկանի վաճառել։

Կը գտնուի Պահճէ-դաբու Ղրավաճառ Պօղոս աղայի քով։

ՄԷՏՐԷՍԷ

Եախօտ

ՄԻՖԹԱՀԸ ԻՄԼԱ.

ՃԻՒԶԻ ԷՎՎԷԼ,
ՀԷՃԷ, ԴՐԱԱԹ ՎԷ ԻՄԼԱ. ՈՒՍՈՒԼՈՒ
Էսէր
Ա. ՍԷՐԱՑԻ

Իգնատիոս Սէրայտարեան էֆէնտինին իշպու էսէրի, Թիւրքէ ղըրաաթը իչին սուհուլէթպախշ օլուպ, վէ մէքթէպլէրտէ իսթիմալի զրմընտա միացեալ ընկերութիւն Թարաֆընտան տախի պիթթահսին գապուլ օլունմուշ օլտուղունտան, ումումի մէքթէպլէրտէ տախի իսթիմալյէ հէմ շակիրտանընն իսթիֆատէսինէ, վէ հէմտէ միէլլիֆինին թէշվիգինէ հիսմէթ օլունմասընը խասսէթէն թավսիյէ վէ ելսթար իտէրիզ։

ՄՕՆԹԷ ԲՐԻՍԹՕՑԻ ՈՐԴԻՆ

Ալթընճը վէ սօն ճիլտ նէշր օլունմուշ տրը։

Յարութիւն Բրիստափորեան Թարգիքընտան Թապ վէ նէշր օլունան պու բոման քիթապընն, նէ տէրէճէ շաեանը միւթալէա օլտուղու հագգընտա պահսա կիրիշմէկէ, վէ պինէէն ալէյհ գարիպինի քիրամ հապարթընա թավսիյէէ լիզում կէօրմէկիզ. անճագ շու գատարընը պէեան իտէրիզքի, մէզքիւր բոման հէման հէր լիսանա թէրճէմէ իտիլմիշ վէ եիւզպինլէրճէ սարֆ օլունմուշ օլուպ, էլան Թապ վէ նէշրինէտէ տէվամ օլունմագտէ, վէ պու սուրէթլէ Ֆրանսանն էֆքեար, ատաթ, ալալագ վէ մէտէնիեէթինէ սահիր միլլէթլէր տախի միւշթէրէք վէ հիսսէտէնտ իտիլմէքտէ տիր։

Հէր քիթապը տիւքքեանլարընտա վէ պա խուսուս սուճու օղոս վէ Յակոբ աղալարըն տիւքքեանլարընտա, վէ չարշը գաբուսընտա Սէրէթճի խան գարշըսընտա Թիւթիւնճիւ Գէորգ աղանըն տիւքքեանընտա պէհէր ճիլտի 10ար ղուրուշ Ֆիեաթլա սաթըլմագտէ տիր։

ԻԼԱՆ

Ալէլ ումումի էրմէնի մէքթէպլէրինտէն չրգան Թալէպէլէրին Թիւրքճէ եազըլարը, հիւսիւն վէ իմլա ճիհէթի իլէ տուն օլտուղու էքսէրիա կէօրիւլմէքտէ օլուպ, մէքթէպլէրտէ հիւանիւ խաթթըն լիւզումու տախի, էն էվվէլ Գուրգէն էֆէնտինին թահթը իտարէսինտէ պուլունան Հայկական մէքթէպլինտէ պիր սէնէտէն պէրու, մէվգիի իճրաեէ գօնուլարագ, աճիզլէրի թիւրքճէ հիւանի խաթթ թալիմիթմէքտէ օլտուղումտան, մէքթէպի մէզքիւր թալէպէլէրինին եազըլարը ատէթա պիր գալէմտէ միւտէթի մէտիտէ չալըշմըշ քեամիլլէր եազըսընա թէմամը իլէ միւշալիհ օլտուղու միւտիրի միւմաիլէյհին տախի թահթը թաստիգինտէ օլմաղլէ, ճիւզի պիր մաաշ իլէ հէր հանկը մէքթէպ իսթէր իսէ օրաեա տախի կիտէճէք վագթըմ օլտուղունու իլան իտէրիմ։

ԱԼԻ ՂԱԼԻՊ

ԿՐՕՆ ՊԱԼԷԹ ԱՐԱՊ

Շէհրիմիզ նամտար բիեանօ մուալլիմլէրինտէն Տիգրան էֆ. Զուհաճեանընն էսէրի պէր կիւզիտէսի օլտուղու հալտէ, պու տէֆա պալէատէրի սէրնամէ իլէ, վէ բիեանօտա չալընմագ իւզրէ, եէնի պիր էսէրին տահա բունիմայի զուհուր օլտուղու, վէ Իսթանպօլտա Պաղչէ գաբուսընտա վագը Ս. Յովսէփեան մաթպասընտա բէք կիւզել սուրէթտէ, վէ Զուխաճեան էֆէնտինին թասվիրիտէ բէք ալէա պէնզէմէքտէ օլարագ իւզէրինտէ պուլունտուղու թագտիրտէ թապ իտիլտիկի, մա մէճմունյէէ կէօրիւլմիւշ տիր։

Զուխաճեան էֆէնտի պու էսէրի ճէսիտինի, քէնտի շակիրտանընտան մատմազէլ նէվրիք Բօրթուգալեան իլէ միւսիւ Միհրան Խիւսաավէրտիեան նամիէրինէ թագտիմ իյլէմիշ տիր։

Միւէլլիֆի միւմաիլէյհ էֆէնտիէ, քէնտի զայրէթ վէ մէհարէթէրինտէն տօլայը թէպրիք իթտիկիմիզլէ պէրապէր, էրպապը միւզիգանընն տախի իշթիրա պիրլէ հէմ միէլլիֆինի թէշվիգ, վէ հէմտէ քէնտիլէրին թէլէզզիզ յալէմէլէրինի արզու վէ նասիհաթ իտէրիզ։

ՕՐԱՑՈՅՑ

ԵՒ

ԳՈՒՇԱԿՈՒԹԻՒՆՔ ՕԴՈՅ

1889

սեփականութիւն

Ս. ՓՐԿՉԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ

ՀԱՑՈՅ

Տպագրութիւն Գ. Պաղտատլեան
(Արամեան)

Մէզքիւր օրացոյցն պիւյիւք վէ քիւչիւկիւ չէգմէշ օլմաղլն, սաթըլմագտա տրը։

Նոր հրատարակութիւն

ՄԻՆԱՍ ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ

ՆՈՐ ԴԱՍԱԳԻՐՔ

ՀԱՑՈՅ ՊՈՏՄՈՒԹԵԱՆ

Գին 2 ղուրուշ

Տպագրութիւն Գ. Պաղտատլեան
(Արամեան)

Կը պարունակէ Պատմութեան գլխաւոր դէպքերը ու անցքերն իրենց յարակից մասերովը, երկրին բաժանումները, կլիման եւ արտադրութիւնները, Հայաստանի հնախօսութեան վերաբերեալ համառօտ տեղեկութիւններ, Հայոց հին կրօնքը, հպատակութեան ժամանակները, կաթողիկոսունք, պատրիարգունք եւ ժամանակակից պատմութեան որ մինչեւ մեր օրերը կը հասնի, ոճն է կոկիկ եւ դիւրըմբռնելի մանաւանդ տղայոց համար։ Կիսակաղմ, երես 130։

Մէզքիւր քիթապ, հիչ չիւրհէ ճաիլզ տէկիլ տիր քի, մէքթէպլէրիմիզ թարաֆընտան քէմալի մէճմունիյէթլէ գապուլ օլունաճագ տրը։

QUINA-LAROCHE.

ԱՐԻՍԻՄ ԿԻՍԷՍ

Իշպու ԳԻՆԱ-ԼԱՐՕՇ, էօյլէ ատի պիր մուալիճէ օլմաեաղ, իլա հիտսի իլիմ վէ իմէք զահմէթ իլէ վիճուտէ կէլմիշ տիր, չէօյլէ քի, պունու թէրթիպ վէ իհտաս էտէն զաթ, պիւեիւք միւքեաֆաթարա նայիլ օլմուշ տուր. եանի 16 պին ֆրանգլէգ նագտի պիր միւքեաֆաթա նայիլ օլտուգտան պաշգա, պիր չօգտա ալթուն վէ սայիր միտալլար ալմըշ տրը։

Պու մուալիճէնին թէրթիպի իչին, իւչ քէրրէ քինքինանն էսասը ալընտըգտան սոնրա, զաեէթ լէզիզ վէ զաեէթ լաթիֆ պիր իքսիր եարալմըշ տրը. Իլթէ Գինա-Լարօշուն, սայիր պու եօլտա մուալիճէլէրին քեաֆֆէսինտէն զիեատ ալէտլըզընն սըրր վէ հիքմէթի պունտա տրը։ Պու իլաճ միտէ իւֆիւնէթինի տէֆ իսթա, իշթահ տչար, գանա գուվվէթ վիրիր, վէ կէչմէկէն նէօպէթլէրի վէ սայիրէտեիէ տէֆ իտէր։

Փարիս, 22 վէ 19 Տրուօ սոգաղընտա վէ էճզաճըլարտա պուլունուր։